

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

**Brüssel, 11. märts 2021
(OR. en)**

**2018/0232 (COD)
LEX 2062**

PE-CONS 7/21

**UD 80
ENFOCUSTOM 29
MI 124
COMER 24
TRANS 108
ECOFIN 202
CODEC 289
CADREFIN 99**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, MILLEGA LUUAKSE
TOLLIKOOSTÖÖ PROGRAMM „TOLL“ JA MILLEGA TUNNISTATAKSE KEHTETUKS
MÄÄRUS (EL) NR 1294/2013**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
MÄÄRUS (EL) 2021/...,**

11. märts 2021,

**millega luuakse tollikoostöö programm „Toll“
ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1294/2013**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 33, 114 ja 207,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt²

¹ ELT C 62, 15.2.2019, lk 45.

² Euroopa Parlamendi 16. aprilli 2019. aasta seisukoht [(ELT ...)/(Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata)], nõukogu 1. märtsi 2021. aasta esimese lugemise seisukoht [(ELT ...)/(Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata)]. Euroopa Parlamendi ... seisukoht [(ELT ...)/(Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata)].

ning arvestades järgmist:

- (1) Määrusega (EL) nr 1294/2013¹ loodud programm „Toll 2020“ ja sellele eelnenud programmid on aidanud märkimisväärselt hõlbustada ja edendada tolliasutuste vahelist tollikoostööd ning suurendada nende haldus-, inimeste ja infotehnoloogia (IT) suutlikkust. Kuna paljud tolli valdkonna meetmed on piiriülesed, on sellise koostöö arendamiseks tõhusam ja tulemuslikum pakkuda liikmesriikidele raamistik, milles see saab toimuda, luues komisjoni rakendatava liidu tasandi tolliprogrammi. Samuti on programm „Toll 2020“ osutunud kulutõhusaks ja andnud tõelist lisaväärtust muudele kahe- või mitmepoolsetele tollikoostöö raamistikele. Lisaks on programm „Toll 2020“ aidanud kaitsta liidu ja liikmesriikide finantshuve, toetades tollimaksude tõhusat kogumist. Samuti on ühtlustatud tolliprotseduurid olulised samaväärsete tulemuste saavutamiseks kelmuste, pettuste ja ebaseaduslike piiriüleste kaubavoogude ärahoidmisel. Seetõttu on asjakohane, tõhus ja liidu huvides jätkata tollikoostööalaste meetmete rahastamist, luues uue programmi – programmi „Toll“ (edaspidi „tolliprogramm“).

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1294/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tollialane tegevusprogramm aastateks 2014–2020 („Toll 2020“) ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 624/2007/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 209).

- (2) Tolliliit on olnud 50 aastat liidu kui ühe maailma suurima kaubandusbloki nurgakivi. Tolliliit on märkimisväärne näide liidus toimuvast edukast lõimumisest ning seda on vaja siseturu nõuetekohaseks toimimiseks nii äriühingute kui ka kodanike huvides. Tolliliit on selle aja jooksul oluliselt arenenud ja tolliasutused täidavad piiridel edukalt mitmeid eri ülesandeid. Nad teevad koostööd eesmärgiga hõlbustada õiguspärast ja õiglast kaubandust, vähendada bürokraatiat, koguda riikide ja liidu eelarvesse tulusid ning aidata kaitsta kodanikke terrorismi-, tervise-, keskkonna- ja muude ohtude eest. Võttes liidu tasandil kasutusele ühtse riskijuhtimise raamistiku ja kontrollides rahavoogusid, et võidelda rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu, on tolliasutustel eelkõige oluline osa terrorismi, organiseeritud kuritegevuse ning ebaausa konkurentsi vastases võitluses. Võttes arvesse tolliasutuste ulatuslikku vastutusala, on nad tegelikkuses kaupade liidu välispiiril kontrollimise eest vastutavad juhtivad ametiasutused. Tugevam ja kaugeleevaatavam liit on saavutatav ainult siis, kui selleks on olemas vajalikud vahendid. Seda konteksti arvestades ei peaks tolliprogramm hõlmama mitte ainult tollikoostööd, vaid sellega tuleks toetada ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013¹ artiklis 3 sätestatud laiemaid tolli ülesandeid, nimelt liidu rahvusvahelise kaubanduse järelevalvet, aidates seeläbi kaasa siseturu välisaspektide, ühise kaubanduspoliitika ja liidu muude kaubandusega seotud ühiste poliitikavaldkondade rakendamisele ning tarneahela turvalisuse tagamisele.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

Käesoleva määruse õiguslik alus peaks seetõttu hõlmama Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 33 sätestatud tollikoostööd, ELi toimimise lepingu artiklis 114 sätestatud siseturgu ja ELi toimimise lepingu artiklis 207 sätestatud ühist kaubanduspoliitikat.

- (3) Tolliprogramm peaks abistama liikmesriike ja komisjoni, luues selliste meetmete raamistiku, mille eesmärk on toetada tolliliitu ja tolliasutusi, kes teevad koostööd ja tegutsevad ühtsena; anda panus liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuvide kaitsmisse; tagada liidu ja selle elanike julgeolek ja turvalisus, aidates seeläbi kaasa tarbijakaitsele; kaitsta liitu ebaausate ja ebaseaduslike kaubandustavade eest, soodustades samal ajal seaduslikku ettevõtlust, ning hõlbustada seaduslikku kaubandust, nii et ettevõtjad ja kodanikud saaksid kasu siseturu ja maailmakaubanduse kogu potentsiaalist.
- (4) Toll on dünaamiline poliitikavaldkond, millel seisavad ees uued väljakutsed, nagu globaliseerumine, uued pettuse ja salakaubanduse mudelid ning digitaliseerimine. Need väljakutsed suurendavad vajadust toetada tolliasutusi ja eeldavad uuenduslike lahenduste leidmist. Lisaks rõhutavad nad vajadust tugevdada tolliasutuste vahelist koostööd.

- (5) Kulutasuvuse huvides tuleks tolliprogrammis ära kasutada võimalikke koostoimet muude seonduvates valdkondades võetavate liidu meetmetega, nagu programm „Fiscalis“, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse maksustamisalase koostöö programm „Fiscalis“; tollikontrolli seadmete soetamise toetuse instrument, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana tollikontrolliseadmete soetamise toetuse instrument (edaspidi „tollikontrolliseadmete instrumendi määrus“); liidu pettustevastase võitluse programm, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse liidu pettustevastase võitluse programm; piirihalduse ja viisade rahalise toetamise instrument, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse integreeritud piirihalduse fondi osana piirihalduse ja viisade rahalise toetamise instrument; Sisejulgeolekufond, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse Sisejulgeolekufond; ühtse turu programm, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega, millega luuakse siseturu, ettevõtete, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime, taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna ja Euroopa statistika programm (edaspidi „ühtse turu programm“);

taaste- ja vastupidavusrahastu, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/241,¹ ning tehnilise toe instrument, mis luuakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/240².

- (6) Võttes arvesse, kui tähtis on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustustega rakendada Pariisi kokkulepe³ ning saavutada 25. septembril 2015 vastu võetud ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 eesmärgid, peaksid käesoleva määruse kohased meetmed aitama saavutada liidu eesmärki eraldada vähemalt 30 % kogu liidu eelarvest kliimaeesmärkide toetamiseks ning liidu püüdlust eraldada 2024. aastal 7,5 % ning 2026. ja 2027. aastal 10 % liidu aastaeelarvest bioloogilisele mitmekesisusele, võttes seejuures arvesse kliimaeesmärkide ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide praegust kattumist.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/240, millega luuakse tehnilise toe instrument (ELT L 57, 18.2.2021, lk 1).

³ ELT L 282, 19.10.2016, lk 4.

- (7) Käesoleva määrusega kehtestatakse tolliprogrammi rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamine lähtesumma Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise tegevuskava,¹ punkti 18 tähenduses. Selleks et ettenägematuid kulusid saaks käsitada rahastamiskõlblikena, peaksid need olema otseselt seotud tolliprogrammi eesmärkidega. Tolliprogrammi rahastamispaketist peaks katma selle haldamise ja selle tulemuste hindamisega seonduvad vajalikud ja igakülgset põhjendatud kulud, tingimusel et need on seotud tolliprogrammi üld- ja erieesmärkidega.
- (8) Et toetada kolmandate riikide ühinemist ja assotsieerumist, peaks tolliprogrammis saama teatavate tingimuste täitmise korral osaleda ühinevad riigid, kandidaatriigid, potentsiaalsed kandidaatriigid ja Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigid. Tolliprogramm võib olla avatud ka muudele kolmandatele riikidele vastavalt tingimustele, mis on sätestatud liidu ja kõnealuste riikide vahelistes erilepingutes, millega reguleeritakse nende osalemist liidu programmis.

¹ ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28.

- (9) Tolliprogrammi suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) 2018/1046¹ (edaspidi „finantsmäärus“). Finantsmääruses sätestatakse liidu eelarve täitmise reeglid, sealhulgas reeglid toetuste, auhindade, hangete, eelarve kaudse täitmise, rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste, finantsabi ja välisekspertide tasustamine kohta.
- (10) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud finantsmääruses ning nendega määratakse eelkõige kindlaks eelarve täitmise menetlus toetuste, hangete, auhindade ja eelarve kaudse täitmise kaudu ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 alusel vastu võetud reeglid hõlmavad ka üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- (11) Programmi „Toll 2020“ raames kohaldatud meetmed on osutunud asjakohasteks ja need tuleks seepärast jätta kehtima. Et muuta tolliprogrammi elluviimine lihtsamaks ja paindlikumaks ning seeläbi saavutada paremini selle eesmärgid, tuleks meetmed kindlaks määrata ainult üldiste kategooriatena ning esitada konkreetseid meetmeid illustreerivate näidete loetelu. Koostöö ja suutlikkuse suurendamise kaudu peaks tolliprogramm edendama ja toetama ka innovatsiooni kasutuselevõttu ja võimendamist, et veelgi suurendada suutlikkust saavutada tolli põhiprioriteedid. Tolliprogrammist rahastatavad meetmed, mis osutuvad mingil ajahetkel ebapiisavaks, tuleks lõpetada või neid tuleks kohandada, et muuta need tõhusamaks või asjakohasemaks.
- (12) Peagi võetakse vastu tollikontrolliseadmete instrumendi määrus. Selleks et säilitada kõigi tolli ja tollikontrolliseadmetega seotud koostöömeetmete ühtsus ja horisontaalne koordineerimine, on asjakohane rakendada kõiki selliseid meetmeid üheainsa õigusakti, s.o käesoleva määruse alusel, milles on sätestatud ühtsed normid. Seepärast tuleks tollikontrolliseadmete soetamise toetuse instrumendist toetada ainult rahastamiskõlblike tollikontrolliseadmete ostmist, hooldust ja täiustamist, samal ajal kui tolliprogrammist tuleks toetada kõiki muid seonduvaid meetmeid, näiteks seadmete vajaduse hindamiseks võetavaid koostöömeetmeid või ostetud seadmetega seotud koolitusi, kui see on asjakohane.

- (13) Tollialase teabe ja muu tolliga seotud teabe vahetamine on tolli laitmatu toimimise eelduseks ja see toimub tunduvalt laiemalt kui tolliliidu piires. Euroopa elektrooniliste süsteemide kohandamine või laiendamine, et võimaldada koostööd kolmandate riikidega, kes tolliprogrammis ei osale, ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, võiks olla liidu huvides. Seetõttu, kui selline huvi on igakülgsest põhjendatud, peaksid kulud, mis on seotud vastavalt Euroopa elektrooniliste süsteemide kohandamise või laiendamisega, olema tolliprogrammist rahastamiskõlblikud.

- (14) Võttes arvesse üleilmastumise tähtsust, peaks tolliprogramm ka edaspidi ette nägema võimaluse kaasata väliseksperte finantsmääruse artikli 238 tähenduses. Need väliseksperdid peaksid põhiliselt olema valitsusasutuste esindajad, sealhulgas mitteassotsieerunud kolmandatest riikidest, sealhulgas nende kolmandate riikide valitsusasutused, kes tolliprogrammis ei osale, samuti teadlased ning rahvusvaheliste organisatsioonide, ettevõtjate või kodanikuühiskonna esindajad. Väliseksperte tuleks eksperdirühmadesse valida vastavalt komisjoni 30. mai 2016. aasta otsusele, millega kehtestatakse horisontaalsed eeskirjad komisjoni eksperdirühmade loomiseks ja tööks. Väliseksperdid, kes osalevad füüsilise isikuna tolliprogrammi raames toimuvatel vastavalt vajadusele korraldatud üritustel, näiteks ühekordsetel koosolekutel ja konverentsidel, peaks valima komisjon, sealhulgas osalevate riikide esitatud ekspertide seast. Tuleb tagada, et füüsilise isikuna nimetatud ning sõltumatult ja avalikes huvides tegutsevad väliseksperdid oleksid erapooletud ja et nende ametiülesannetega seoses ei oleks võimalikku huvide konflikti. Teave kõigi välisekspertide valimise ja nende osalemise kohta peaks olema avalikult kättesaadav. Välisekspertide valimisel tuleks arvesse võtta sidusrühmade tasakaalustatud esindatuse tagamise eesmärki ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtet.

- (15) Vastavalt komisjoni 19. oktoobri 2010. aasta teatises „ELi eelarve läbivaatamine“ esitatud komisjoni kohustusele tagada rahastamisprogrammide ühtsemaks ja lihtsamaks muutmine tuleks juhul, kui tolliprogrammiga ette nähtud meetmetel on eri rahastamisallikatega ühised eesmärgid, jagada ressursse teiste liidu rahastamisallikatega, tingimusel et sellega ei kaasne topeltrahastamist. Tolliprogrammi raames rakendatavate meetmetega tuleks tagada, et liidu vahendeid kasutatakse tolliliidu ja tolliasutuste toetamisel sidusalt.
- (16) IT suutlikkuse suurendamise meetmetele eraldatakse eeldatavasti suurem osa tolliprogrammi eelarvest. Nende IT suutlikkuse suurendamise meetmete hulgas tuleks esmatähtsaks pidada selliste elektrooniliste süsteemidega seotud meetmeid, mida on vaja tolliliidu rakendamiseks ja tolliasutuste ülesannete täitmiseks. Euroopa elektrooniliste süsteemide ühised ja riiklikud osad tuleks kindlaks määrata käesolevas määruses. Ühiseid ja riiklikke osi võib kombineerida. Lisaks tuleks selgelt kindlaks määrata komisjoni ja liikmesriikide meetmete ulatus ja ülesanded.

- (17) Käesolevat määrust tuleks rakendada tööprogrammide kaudu. Kuna seatud eesmärgid on keskmise tähtajaga kuni pikaajalised ning tuginevad aja jooksul saadud kogemustele, peaksid tööprogrammid saama hõlmata mitut aastat. Üleminek üheaastastelt tööprogrammidele mitmeaastastele vähendaks nii komisjoni kui ka liikmesriikide töökoormust. Mitmeaastased tööprogrammid peaksid hõlmama maksimaalselt kolme aastat.
- (18) Tolliprogrammi raames rakendatavate meetmete puhul tuleks arvesse võtta Euroopa Kontrollikoja järeldusi ja soovitusi tolli valdkonnas, eelkõige 5. detsembri 2017. aasta eriaruannet nr 19/2017 „Impordiprotseduurid: puudused õigusraamistikus ja ebatõhus rakendamine mõjutavad ELi finantshuve“ ning 10. oktoobri 2018. aasta eriaruannet nr 26/2018 „Mitmed viivitused tolli IT-süsteemides: mis läks valesti?“.
- (19) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (20) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe¹ punktidele 22 ja 23 tuleks tolliprogrammi hinnata teabe põhjal, mis on kogutud seirenormide alusel, vältides samal ajal eelkõige liikmesriikidele langevat halduskoormust ja ülereguleerimist. Seirenormid peaksid asjakohasel juhul sisaldama ka mõõdetavaid näitajaid, mille alusel saab hinnata tolliprogrammi mõju kohapeal võrreldaval ja kõikehõlmaval viisil. Vahehindamine, mis tuleks teha hiljemalt nelja aasta möödumisel tolliprogrammi rakendamise algusest, ja lõpphindamine, mis tuleks teha hiljemalt nelja aasta möödumisel tolliprogrammi lõpuleviimisest, peaksid aitama järgmiste mitmeaastaste finantsraamistike raames teha tõhusaid tollikoostööalaseid otsuseid. Seega on äärmiselt oluline, et vahe- ja lõpphindamine annaksid rahuldavat ja piisavat teavet ning toimuksid aegsasti. Lisaks tolliprogrammi vahe- ja lõpphindamisele tuleks tulemusaruannete süsteemi osana koostada ka iga-aastased eduaruanded, et jälgida tolliprogrammi rakendamist. Nendes aruannetes tuleks esitada kokkuvõtte tolliprogrammi tegevustes vaatlusalusel aastal saadud õppetundidest ja kohasel juhul ka sellest, milliseid takistusi ja puudusi esines. Iga-aastased eduaruanded tuleks edastada Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (21) Selleks et asjakohaselt reageerida poliitiliste prioriteetide muutustele, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta tolliprogrammi erieesmärkide saavutamise mõõtmist võimaldavate näitajate loetelu ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

(22) Finantsmääruse, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 883/2013¹ ning nõukogu määruste (EÜ, Euratom) nr 2988/95,² (Euratom, EÜ) nr 2185/96³ ja (EL) 2017/1939⁴ kohaselt tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumist, sealhulgas kelmuste ja pettuste ärahoidmist, avastamist, kõrvaldamist ja uurimist, kaotatud, alusetult makstud või ebaõigesti kasutatud summade sissenõudmist ning asjakohasel juhul halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige on Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) vastavalt määrustele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja (EL, Euratom) nr 883/2013 õigus korraldada haldusjuurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud kelmust, pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Euroopa Prokuratuuril on määruse (EL) 2017/1939 kohaselt õigus uurida liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371,⁵ ja esitada süüdistusi.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

² Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

³ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁴ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

Vastavalt finantsmäärusele peab iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel igakülgset koostööd, andma komisjonile, OLAFile, kontrollikojale ja tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide suhtes kooskõlas määrusega (EL) 2017/1939 Euroopa Prokuratuurile vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annavad samaväärsed õigused.

- (23) Kolmandad riigid võivad tolliprogrammis osaleda rahvusvahelise lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel või muude õigusaktide alusel. Käesolevasse määrusesse tuleks lisada erisäte, millega nõutakse kolmandatelt riikidelt vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikojale vajalike õiguste ja nõutava juurdepääsu andmist, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.
- (24) Rahastamiskõlblikud kulud tuleks määrata kindlaks lähtuvalt rahastamiskõlblike meetmete laadist ja hõlmama muu hulgas koosolekutel ja samalaadsetel üritustel osalevate isikute reisi-, majutus- ja elamiskulusid või ürituste korraldamisega seotud kulusid. Tolliprogrammist vahendite eraldamisel tuleks järgida finantsmääruses osutatud põhimõtteid, nagu võrdne kohtlemine, proportsionaalsus ja läbipaistvus, ning tagada rahaliste vahendite optimaalne kasutamine tolliprogrammi eesmärkide saavutamisel.

- (25) Käesolevas määruses ette nähtud rahastamisvormide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmäärke ja anda soovitud tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Nende rahastamisvormide ja eelarve täitmise viiside hulgas tuleks kaaluda kindlasummaliste maksete, ühtsete määrade ja ühikuhindade kasutamist ning rahastamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõikes 1 osutatud kuludega.
- (26) Kuna käesoleva määruse eesmärki luua liidu tollikoostöö programm ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- (27) Selleks et tagada asjaomases poliitikavaldkonnas toetuse andmise järjepidevus ja võimaldada rakendamise alustamist mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 algusest, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti ja seda tuleks kohaldada tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2021.
- (28) Käesoleva määrusega asendatakse määrus (EL) nr 1294/2013, mis tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I peatükk

Üldsätted

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse tollikoostöö programm „Toll“ (edaspidi „tolliprogramm“) ajavahemikuks 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2027. Tolliprogrammi kestus on kooskõlas mitmeaastase finantsraamistiku kestusega.

Käesolevas määruses sätestatakse tolliprogrammi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027 ning liidupoolse rahastamise vormid ja reeglid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tolliasutused“ – määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktis 1 määratletud toll;

- 2) „Euroopa elektroonilised süsteemid“ – tolliliidu toimimiseks ja tolli ülesannete täitmiseks vajalikud elektroonilised süsteemid, eelkõige elektroonilised süsteemid, millele on osutatud määruse (EL) nr 952/2013 artikli 16 lõikes 1 ning artiklites 278 ja 280, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/880¹ artiklis 8 ja muudes liidu õiguse sätetes, mis reguleerivad elektroonilisi tollisüsteeme, sealhulgas rahvusvahelised lepingud, näiteks tollikonventsioon TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo kohta (TIR-konventsioon)²;
- 3) „ühine osa“ – Euroopa elektrooniliste süsteemide selline liidu tasandil välja töötatud osa, mis on kättesaadav kõikidele liikmesriikidele või mida komisjon käsitab ühisena tõhususe, turvalisuse ja ratsionaalsuse kaalutlustel;
- 4) „riiklik osa“ – Euroopa elektrooniliste süsteemide selline riigi tasandil välja töötatud osa, mis on kättesaadav selle osa loonud või selle ühisele loomisele kaasa aidanud liikmesriigile;
- 5) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liidu liikmesriik.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/880, mis käsitleb kultuuriväärtuste sissetoomist ja importi (ELT L 151, 7.6.2019, lk 1).

² ELT L 165, 26.6.2009, lk 3.

Artikkel 3

Tolliprogrammi eesmärgid

1. Tolliprogrammi üldeesmärk on toetada tolliliitu ja tolliasutusi, kes teevad koostööd ja tegutsevad ühtsena, et kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, tagada liidus julgeolek ja turvalisus ning kaitsta liitu ebaausa ja ebaseadusliku kaubanduse eest, soodustades samal ajal seaduslikku ettevõtlust.
2. Tolliprogrammi erieesmärgid on toetada:
 - a) tollialaste õigusaktide ja tollipoliitika ettevalmistamist ja ühetaolist rakendamist;
 - b) tollikoostööd;
 - c) haldus- ja IT suutlikkuse, sealhulgas inimeste pädevuse suurendamist ja koolitust, samuti Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamist ja käitamist;
 - d) innovatsiooni tollipoliitika valdkonnas.

Artikkel 4

Eelarve

1. Rahastamispakett tolliprogrammi rakendamiseks ajavahemikul 2021–2027 on 950 000 000 eurot jooksevhindades.
2. Lõikes 1 osutatud summast võib katta ka selliste ettevalmistus-, seire-, kontrolli-, auditi-, hindamis- ja muu tegevuse kulud, mida tehakse tolliprogrammi juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamise hindamiseks. Samuti võib sellest katta kulusid, mis on seotud uuringute, ekspertide nõupidamiste, teabe- ja teavitamismeetmetega, niivõrd kui need on seotud tolliprogrammi eesmärkidega, aga ka kulusid, mis on seotud infotehnoloogiavõrkudega, mis keskenduvad infotöötlusele ja -vahetusele, sealhulgas asutusesiseste infotehnoloogiavahenditega ning muu tehnilise ja haldusabiga, mida on vaja seoses tolliprogrammi juhtimisega.

Artikkel 5

Tolliprogrammis osalevad kolmandad riigid

Tolliprogrammis võivad osaleda järgmised kolmandad riigid:

- a) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
- b) Euroopa naabruspoliitika riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;

- c) muud kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist liidu programmides, tingimusel et selle lepinguga:
- i) tagatakse õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
 - ii) määratakse kindlaks programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete kalkulatsioon, ja halduskulud;
 - iii) ei anta kolmandale riigile liidu programmiga seoses otsustusõigust;
 - iv) on kindlustatud liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Esimese lõigu punkti c alapunktis ii osutatud osamakseid käsitatakse vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 sihtotstarbelise tuluna.

Artikkel 6

Rakendamine ja liidupoolse rahastamise vormid

1. Tolliprogrammi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele.
2. Tolliprogrammist rahastamine võib toimuda ükskõik millises finantsmääruses sätestatud vormis, eelkõige toetuste, auhindade, hangete ning välisekspertide reisi- ja majutuskulude ning päevarahadena.

II peatükk

Rahastamiskõlblikkus

Artikkel 7

Rahastamiskõlblikud meetmed

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, millega täidetakse artiklis 3 sätestatud eesmärged.
2. Tolliprogrammist on rahastamiskõlblikud ka tollikontrolliseadmete instrumendi määruuses sätestatud eesmärkide täitmiseks võetavad täiendavad või toetavad meetmed.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmed hõlmavad järgmist:
- a) koosolekud ja samalaadsed vastavalt vajadusele korraldatavad üritused;
 - b) projektipõhine struktureeritud koostöö, näiteks liikmesriikide rühma koostöös toimuv IT-arendus;
 - c) IT suutlikkuse suurendamise meetmed, eelkõige Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamine ja käitamine;
 - d) inimeste pädevuse ja muu suutlikkuse suurendamise meetmed, sealhulgas koolitus ja parimate tavade vahetamine;
 - e) toetavad ja muud meetmed, sealhulgas:
 - i) uuringud;
 - ii) innovatsioonitegevus, eelkõige kontseptsiooni tõestamised, katseprojektid, prototüüpide loomise algatused, arukas andmekaeve ja süsteemidevaheline koostöö;
 - iii) ühiselt välja töötatud teavitusmeetmed;

- iv) muud artiklis 12 osutatud tööprogrammides esitatud meetmed, mida on vaja artiklis 3 osutatud eesmärkide saavutamiseks või toetamiseks.

Esimese lõigu punktides a, b ja d osutatud meetmete võimalike vormide mitteammendav loetelu on esitatud I lisas.

4. Meetmed, mis kujutavad endast Euroopa elektrooniliste süsteemide ühiste osade kohanduste või laienduste arendamist, kasutuselevõttu, hooldust ja käitamist tolliprogrammis mitteosalevate kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega koostöö võimaldamiseks, on rahastamiskõlblikud, kui need on liidu huvides. Komisjon kehtestab vajaliku halduskorra, millega võidakse ette näha nende meetmetega seotud kolmandate isikute rahaline osalus.
5. Kui käesoleva artikli lõike 3 esimese lõigu punktis c osutatud IT suutlikkuse suurendamise meetme puhul on tegemist mõne Euroopa elektroonilise süsteemi arendamise ja käitamisega, rahastatakse tolliprogrammist ainult komisjonile artikli 11 lõike 2 kohaselt antud ülesannetega seotud kulusid. Liikmesriigid kannavad artikli 11 lõike 3 kohaselt neile antud ülesannetega seotud kulud.

Artikkel 8
Välisekspertid

1. Kui see on kasulik artiklis 3 sätestatud eesmärkide täitmiseks vajalike meetmete võtmiseks, võivad sellistes meetmetes välisekspertidena osaleda valitsusasutuste esindajad, sealhulgas selliste kolmandate riikide valitsusasutuste esindajad, kes tolliprogrammis ei osale, teadlased ning rahvusvaheliste ja muude asjakohaste organisatsioonide, ettevõtjate ja ettevõtjaid esindavate organisatsioonide ning kodanikuühiskonna esindajad.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud välisekspertide kulud on tolliprogrammi alusel hüvitamiskõlblikud vastavalt finantsmääruse artiklile 238.
3. Ekspertirühmade välisekspertid valib komisjon, sealhulgas liikmesriikide esitatud ekspertide seast.

Välisekspertid, kes osalevad füüsilise isikuna tolliprogrammi raames vastavalt vajadusele korraldatud üritustel, näiteks ühekordsetel koosolekutel ja konverentsidel, valib komisjon, sealhulgas osalevate riikide esitatud ekspertide seast.

Välisekspertid valitakse nende erimeetmega seotud oskuste, kogemuste ja teadmiste põhjal ning vastavalt vajadustele. Komisjon hindab muu hulgas seda, kas füüsilise isikuna nimetatud ning sõltumatult ja avalikes huvides tegutsevad välisekspertid on erapooletud ja kas neil ei ole ametiülesannetega seoses huvide konflikti.

III peatükk

Toetused

Artikkel 9

Toetuste andmine, vastastikune täiendavus ja kombineeritud rahastamine

1. Tolliprogrammi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.
2. Meede, mis on saanud toetust tolliprogrammist, võib saada toetust ka mõnest muust liidu programmist, tingimusel et nendest toetustest ei kaeta samu kulusid. Asjaomase liidu programmi reegleid kohaldatakse vastavalt selle osa suhtes, millega on meedet toetatud. Kumulatiivne rahastamine ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid. Liidu eri programmidest saadud toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas dokumentidega, milles on sätestatud toetuse tingimused.

3. Kooskõlas finantsmääruse artikli 195 esimese lõigu punktiga f antakse toetusi ilma konkursikutseta, kui rahastamiskõlblike üksuste näol on tegemist osalevate riikide tolliasutustega, eeldusel et käesoleva määruse artiklis 5 sätestatud tingimused on täidetud.
4. Finantsmääruse artiklis 150 osutatud hindamiskomisjoni töö põhineb finantsmääruse artiklis 188 sätestatud toetuste suhtes kohaldatavatel üldpõhimõtetel, eelkõige finantsmääruse artikli 188 punktides a ja b sätestatud võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse ning mittediskrimineerimise põhimõttel.
5. Hindamiskomisjon hindab ettepanekuid toetuse andmise kriteeriumide alusel, võttes kohasel juhul arvesse kavandatavate meetmete asjakohasust taotletavate eesmärkide seisukohast, kavandatavate meetmete kvaliteeti, mõju, sealhulgas majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju ning selle eelarvet ja kulutasuvust.

Artikkel 10

Kaasrahastamise määr

1. Erandina finantsmääruse artiklist 190 võidakse tolliprogrammist rahastada kuni 100 % meetme rahastamiskõlblikest kogukuludest.

2. Toetust vajavatele meetmetele kohaldatav kaasrahastamise määr määratakse kindlaks artiklis 12 osutatud mitmeaastases tööprogrammis.

IV peatükk

Erisätted IT suutlikkuse suurendamise meetmete kohta

Artikkel 11

Ülesanded

1. Komisjon ja liikmesriigid tagavad ühiselt ja kooskõlas artikli 2 punkti 2 mõistes osutatud liidu õiguse asjakohaste sätetega Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise, sealhulgas nende projekteerimise, spetsifitseerimise, vastavustestimise, kasutuselevõtu, hoolduse, edasiarendamise, ajakohastamise, turvalisuse, kvaliteedi tagamise ja kvaliteedikontrolli.
2. Komisjon tagab eelkõige järgmise:
 - a) ühiste osade arendamine ja käitamine;

- b) Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise üldine koordineerimine eesmärgiga saavutada nende toimivus, kübervastupidavusvõime, vastastikune seotus, pidev täiustamine ja sünkroniseeritud rakendamine ning üldise koordineerimise osana tõhusa ja kiire teabevahetuse hõlbustamine liikmesriikidega ja liikmesriikide vahel nende süsteemidega seotud küsimustes;
- c) Euroopa elektrooniliste süsteemide koordineerimine liidu tasandil nende edendamiseks ja rakendamiseks riigi tasandil;
- d) Euroopa elektrooniliste süsteemide arendamise ja käitamise koordineerimine kolmandate isikutega toimuva suhtluse osas, välja arvatud riigisiseste nõuetega vastavusseviimiseks kavandatud meetmed;
- e) Euroopa elektrooniliste süsteemide koordineerimine muude asjakohaste e-valitsusega seotud meetmetega liidu tasandil;
- f) õigeaegne ja läbipaistev teabevahetus liidu ja liikmesriigi tasandil Euroopa elektrooniliste süsteemide rakendamisega seotud sidusrühmadega, eelkõige viivituste kohta ühiste ja riiklike osade rakendamisel.

3. Liikmesriigid tagavad eelkõige järgmise:
 - a) riiklike osade arendamine ja käitamine;
 - b) riiklike osade arendamise ja käitamise koordineerimine riigi tasandil;
 - c) Euroopa elektrooniliste süsteemide koordineerimine muude asjakohaste e-valitsusega seotud meetmetega riigi tasandil;
 - d) komisjoni regulaarne teavitamine meetmetest, mis on võetud selle tagamiseks, et asjaomastel tolliasutustel või ettevõtjatel oleks võimalik Euroopa elektroonilisi süsteeme täielikult kasutada;
 - e) Euroopa elektrooniliste süsteemide rakendamine riigi tasandil.
4. Komisjon avaldab tolliprogrammist rahastatavate Euroopa elektrooniliste süsteemide esialgse loetelu ja ajakohastab seda teavitamise eesmärgil regulaarselt.

V peatükk

Programmitöö, seire, hindamine ja kontroll

Artikkel 12

Tööprogramm

1. Tolliprogrammi rakendatakse finantsmääruse artikli 110 lõikes 2 osutatud mitmeaastaste tööprogrammide kaudu.
2. Tolliprogrammi rakendamise tagamiseks ja ilma et see piiraks finantsmääruse kohaldamist, võtab komisjon vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse mitmeaastased tööprogrammid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 17 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Mitmeaastaste tööprogrammide eesmärk on saavutada artiklis 3 sätestatud eesmärgid artikli 7 kohaste meetmete abil. Neis määratakse vajaduse korral kindlaks kõigi meetmete rahastamiskava kogusumma ning esitatakse
- a) iga meetme puhul:
 - i) taotletavad eesmärgid ja oodatavad tulemused kooskõlas artiklis 3 sätestatud üld- ja erieesmärkidega;
 - ii) rahastatavate meetmete kirjeldus;
 - iii) kohasel juhul iga meetme jaoks eraldatud summa ja
 - iv) kasutatav eelarve täitmise viis ja täitmise orienteeruv ajakava;
 - b) toetuste puhul artikli 10 lõikes 2 osutatud kaasrahastamise maksimummäär ja kohasel juhul kohaldatavad olulised toetuse andmise kriteeriumid.

Artikkel 13

Seire ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud tolliprogrammi üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud II lisas.

2. Tolliprogrammi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhusa hindamise tagamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusakte II lisa muutmiseks seoses näitajatega, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust seire- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.
3. Tulemusaruannete süsteemiga tagatakse, et tolliprogrammi rakendamise ja selle tulemuste seireks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigel ajal. Selleks kehtestatakse liidu vahendite saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 14

Hindamine

1. Hindamised toimuvad aegsasti, et nende tulemusi saaks otsustamisprotsessis kasutada.
2. Tolliprogrammi vahehindamise viib komisjon läbi siis, kui selle rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui nelja aasta möödumisel rakendamise algusest. Oma vahehindamiste käigus hindab komisjon tolliprogrammi tulemusi, sealhulgas selliseid aspekte nagu tulemuslikkus, tõhusus, sidusus, asjakohasus, koostoime tolliprogrammi raames ja liidu lisaväärtus.

3. Tolliprogrammi rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui nelja aasta möödumisel artiklis 1 osutatud ajavahemikust, viib komisjon läbi tolliprogrammi lõpphindamise.
4. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekute ja saadud kogemustega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Artikkel 15

Liidu finantshuvide kaitse

Kui kolmas riik osaleb tolliprogrammis rahvusvahelise lepingu kohaselt vastu võetud otsuse alusel või muu õigusakti alusel, annab kolmas riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, OLAFile ja kontrollikojale vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul hõlmavad need õigused õigust korraldada juurdusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud määruses (EL, Euratom) nr 883/2013.

VI peatükk

Delegeeritud volituste rakendamine ja komiteemenetlus

Artikkel 16

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 13 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2027. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne nimetatud kuupäeva. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 13 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 13 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 17

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee, mida nimetatakse programmi „Toll“ komiteeks. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VII peatükk

Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 18

Teave, teavitamine ja avalikustamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad märgivad ära nende vahendite päritolu ja tagavad liidu rahastamise nähtavuse eriti meetmete ja nende tulemuste tutvustamisel, andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele, selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
2. Komisjon rakendab tolliprogrammi, tolliprogrammi raames võetud meetmete ja saavutatud tulemustega seotud teabe- ja teavitamismeetmeid.
3. Tolliprogrammile eraldatud rahaliste vahenditega panustatakse samuti liidu poliitiliste prioriteetide edastamisse institutsioonilistes sõnumites niivõrd, kuivõrd need prioriteedid on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Artikkel 19

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 1294/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 20
Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta nende meetmete jätkamist või muutmist, mis on algatatud määruse (EL) nr 1294/2013 alusel, mille kohaldamist nende meetmete suhtes jätkatakse kuni nende lõpetamiseni.
2. Tolliprogrammi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mida on vaja selleks, et tagada üleminek tolliprogrammi ja määruse (EL) nr 1294/2013 alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Vajaduse korral võib kanda liidu eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 4 lõikes 2 ette nähtud kulusid, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

Artikkel 21
Jõustumine

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I LISA

ARTIKLI 7 LÕIKE 3 ESIMESE LÕIGU PUNKTIDES A, B JA D OSUTATUD MEETMETE VÕIMALIKE VORMIDE MITTEAMMENDAV LOETELU

Artikli 7 lõike 3 esimese lõigu punktides a, b ja d osutatud meetmed võivad olla muu hulgas järgmises vormis.

- 1) Koosolekud ja samalaadsed vastavalt vajadusele korraldatavad üritused
 - seminarid ja õpikojad, millest võtavad harilikult osa kõikide osalevate riikide osalejad, kus tehakse ettekandeid ning kus osalejad on kaasatud konkreetset teemat puudutavate meetmetega seotud aktiivsesse arutellusse;
 - tööviisidid, mis on korraldatud selleks, et ametnikud saaksid omandada või täiendada oskusi ja teadmisi tollivaldkonnas.

- 2) Projektipõhine struktureeritud koostöö
 - projektirühmad, kuhu üldjuhul kuulub piiratud arv osalevaid riike ja mis tegutsevad piiratud aja jooksul, et saavutada eelnevalt kindlaks määratud eesmäärke ja täpselt kindlaks määratud tulemusi, sealhulgas koordineerimine või võrdlusuuringud;

- rakkerühmad, kas alalise või ajutise struktureeritud koostöö vormis, mis koondavad asjatundjate arvamusi, et täita ülesandeid konkreetsetes valdkondades, või teevad operatiivtööd ja mida toetatakse näiteks internetipõhiste koostööteenuste, haldusabi, taristu ja seadmetega;
- seiretegevus, mida teevad komisjoni ja rahastamiskõlblike asutuste ametnikest moodustatud ühisrühmad, et analüüsida tollitavasid, teha kindlaks kõik õigusnormide rakendamisel esinevad probleemid ning esitada vajaduse korral ettepanekuid liidu õigusnormide ja töömeetodite kohandamiseks.

3) Inimeste pädevuse ja suutlikkuse suurendamise meetmed

- ühine koolitus või e-õppe arendamine tolliga seotud vajalike ametialaste oskuste ja teadmiste suurendamise omandamiseks;
- tehniline abi haldusmenetluste parandamiseks, haldussuutlikkuse suurendamiseks ning tolliasutuste töö ja toimingute parandamiseks parimate tavade väljatöötamise ja jagamise teel.

II LISA

ARTIKLI 13 LÕIKES 1 OSUTATUD NÄITAJAD

Artiklis 3 sätestatud tolliprogrammi üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest antakse aru järgmiste näitajate alusel.

A. Suutlikkuse suurendamine (haldus-, inimeste ja IT suutlikkus)

- 1) liidu õiguse ja poliitika kohaldamise ja rakendamise indeks (liidu tollialase õiguse ja poliitika kohaldamiseks ja rakendamiseks tolliprogrammi raames võetud meetmete ja nende meetmete tulemusel antud soovitude arv);
- 2) õppeindeks (kasutatud õppemoodulite arv; koolitatud ametnike arv; osalejate antud kvaliteedipunktid);
- 3) Euroopa elektrooniliste süsteemide kättesaadavus (aeg protsentides);
- 4) ühise teabevõrgu kättesaadavus (aeg protsentides);

- 5) vastastikuse seotuse suurendamiseks ja paberivaba tolliliidu poole liikumiseks loodud peamiste Euroopa elektrooniliste süsteemide kasutamine (vahetatud sõnumite ja läbiviidud konsultatsioonide arv);
- 6) liidu tolliseadustiku elluviimise määr (liidu tolliseadustiku kohaste elektrooniliste süsteemide rakendamisel saavutatud vahe-eesmärkide protsent).

B. Teadmiste jagamine ja võrgustike loomine

- 1) koostöö tõhususe indeks (võrgustikega hõlmatus määr, füüsiliste kohtumiste arv ning interneti teel tegutsevate koostöörühmade arv);
- 2) parimate tavade ja suuniste indeks (tolli puudutavate parimate tavade ja suuniste kohaldamiseks ja rakendamiseks tolliprogrammi raames võetud meetmete arv ning tolliprogrammi toetusega välja töötatud töötavade suuniseid kasutanud osavõtjate protsent).
